

Societat | Actualitzat el 05/02/2021 a les 00:01

El Memorial Democràtic recull on van morir 17 exiliats del Camp de Tarragona abans d'acabar la guerra civil

Es tracta d'homes d'entre 17 i 52 anys provinents de diferents municipis com Tarragona, Mont-roig del Camp, Reus, Valls, Santa Coloma de Queralt, entre d'altres

Tarragona, bombardejada durant la guerra civil. | Cedida

En un estudi difós aquest dijous 4 de febrer, el Memorial Democràtic de la Generalitat recull un total de 17 persones provinents de municipis del Camp de Tarragona (http://memoria.gencat.cat/web/.content/00_noticies/MD/2021/relacionats/Llista-sobre-les-victimes-mortals-a-l-exili.pdf) que, havent-se exiliat a França, van morir abans d'acabar-se la guerra civil. El document, que es pot consultar públicament, compta amb 1.685 noms, testimonis d'un conflicte bèl·lic que majoritàriament van acabar en camps d'internament de la Catalunya Nord i d'Occitània fugint de l'avenç de l'exèrcit feixista.

La voluntat de la Generalitat i dels autors de l'estudi -Jordi Oliva, Martí Piques i Noemí Riudor- és, segons assenyalen des de l'organisme, concretar el lloc on van ser enterrats per dignificar els diferents espais. Entre d'altres, els historiadors han conclòs que vora 475.000 persones van creuar la frontera amb l'estat francès entre els mesos de gener i febrer de 1939. En el cas dels exiliats tarragonins, es van trobar repartits entre el camp de Bram, l'Antic Hospital Militar de Perpinyà o Portvendres, tot i que d'altres van anar a parar a Argelers, Sant Cebrià o Vernet. Tot i això, hi ha diversos noms dels quals no es coneix ni el seu origen ni el seu lloc de residència abans de marxar a l'exili. A banda de catalans, també s'hi poden trobar aragonesos i andalusos, entre d'altres.

L'estudi s'ha realitzat a partir d'una llista publicada pel Ministeri d'Afers exteriors espanyol el 1940, la Nòmina dels espanyols morts a l'estranger, i la Llista de refugiats espanyols morts als hospitals de França, publicada a *La Vanguardia*, entre altres fonts. El Memorial Democràtic incorporarà aquestes xifres al cost humà de la Guerra del 1936-1939, que és una relació exhaustiva dels morts a Catalunya per la Guerra Civil i que conté 62.061 registres.

El més jove, de 17 anys, i el més vell, de 52

Repassant el llistat, d'entre els que tenien procedència coneguda del Camp de Tarragona, n'hi ha un que destaca. Es tracta de Guillem Hernández Mayón/Mayor (apareix de les dues maneres). Tenia 17 anys, era de Valls i va morir el 12 de març de 1939 a l'Antic Hospital Militar de Perpinyà. Feia dos mesos que l'exèrcit franquista havia pres la capital de l'Alt Camp, en una ofensiva que va finalitzar oficialment l'1 d'abril d'aquell mateix any. També de l'Alt Camp hi ha Lluís Mèlich Barbat, de 34 anys, concretament del Rourell, i que també va morir al mateix lloc que Guillem Hernández, això sí, un cop ja acabada la guerra, el 10 d'abril.

De joves de menys de 20 anys n'hi havia d'altres. Jaume Bonet Mateu, de 18 i provinent de Santa Coloma de Querlat, va morir també a Perpinyà el 28 de març de 1939, un cas similar al de Salvador Escoda Roig, de 19 anys i procedent de Mont-roig del Camp.

El més veterà de tots era Manuel Díez/Díaz García, de 52 anys. A la fitxa hi apareix amb llocs de residència a Reus i a Madrid, i va traspasar a Perpinyà el 5 de març. Veí de la capital del Baix Camp també hi havia Josep Arbós Cejudo/Segundo, de 48 anys (mort el 3 de març), Salvador Lloret Fort (mort als 25 anys) i Josep Salvadó Dolcet (30 anys). Encara del Baix Camp hi ha Josep Bru Marco (49 anys, de Mont-roig, mort a Asni, Portvendres).

Pel que fa a Tarragona, hi ha dos exiliats que van morir a l'altra banda de la frontera un cop finalitzat el conflicte bèl·lic. José Burgos Subir tenia 45 anys i va ser internat al camp de Bram, a Montreal, i va morir-hi el 4 de juliol de 1939. Ramon Montaner Vives, de 27 anys, també era de Tarragona. El 23 d'abril de 1939 es va comunicar la seva defunció a l'Antic Hospital Militar de Perpinyà. Dins del Tarragonès, hi ha el cas d'un home del Catllar, Joan Esteller Prades, de 26 anys, mort a Perpinyà el 14 de març de 1939.

Finalment, hi ha sis persones confirmades de la Conca de Barberà: de l'Espluga de Francolí hi ha Jaume Clivet/Civit Castellví (de 23 anys, mort a Perpinyà), de Santa Coloma de Queralt i morts a Portvendres hi ha Josep Llopart Solé (35 anys) i Jaume Puig Bassa (44 anys), de Rocafort de Queralt hi ha Josep Mora Tomàs (24 anys, a Perpinyà), i per acabar de les Piles hi ha Ramon Malet Solé/Soler (25 anys, a Perpinyà).